Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kolmas koda)

14. november 2013 *

ELTL artikkel 267 — Mõiste „kohus” — Menetlus, mis päädib kohtuotsuse jõudu omava lahendiga — Sõltumatus — Ilmne Euroopa Kohtu pädevuse puudumine

Kohtuasjas C-49/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Úřad průmyslového vlastnictví (Tšehhi Vabariik) 22. jaanuari 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. jaanuaril 2013, menetluses

MF 7 a.s.

versus

MAFRA a.s.,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič (ettekandja), kohtunikud C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

olles pärast kohtujuristi ärakuulamist otsustanud lahendada kohtasi Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõike 2 alusel põhistatud määrusega,

on andnud järgmise

määruse

1 Eelotsuse küsimus on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 299, lk 25) artikli 3 lõike 2 punkti d tõlgendamise kohta.

2 See eelotsusetaotlus esitati kohtuvaidluses MF 7 a.s-i (edaspidi „MF 7”) ja MAFRA a.s-i (edaspidi „MAFRA”) vahel, mis käsitleb MF 7 esitatud taotlust tühistada MAFRA-le kuuluvad kaubamärgid Mladá fronta DNES ja MLADÁ FRONTA DNES.

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 2 punkt d sätestab järgmist:

„Iga liikmesriik võib sätestada, et kaubamärki ei tohi registreerida või kui see on registreeritud, siis võib selle tühiseks tunnistada, kui ja kuivõrd:

[...]

d) taotleja on esitanud kaubamärgi registreerimise taotluse pahauskselt.”

Tšehhi õigus

4 Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 2 punkt d on Tšehhi õigusesse üle võetud 3. detsembri 2003. aasta seaduse zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách (kaubamärgiseaduse nr 441/2003) paragrahvidega 4 ja 32.

5 Selle seaduse paragrahvi 4 punkti m kohaselt ei kanta tähist registrisse, kui on ilmne, et kaubamärgitaotlus on esitatud pahauskselt.

6 Vastavalt selle seaduse paragrahvi 32 lõikele 1 tunnistab Úřad průmyslového vlastnictví (tööstusomandiamet) kolmanda isiku avalduse alusel või omal algatusel alustatud menetluses kaubamärgi kehtetuks, kui see on registreeritud vastuolus paragrahviga 4.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

7 Mladá fronta on Tšehhi Vabariigis ilmuv päevaleht, mida 1945. aastast saadik annab välja ettevõte Mladá fronta. Selle tegevuse tähistamiseks kasutatakse endiselt tähist „Mladá fronta” ja lühendit „mf”, kuigi kummalgi tähisel puudus formaalne kaitse enne 1991. aastat.

8 Päevalehe Mladá fronta toimetuse liikmete poolt asutati 1990. aastal MaF a.s. (edaspidi „MaF”), kes hakkas samal aastal välja andma päevalehte Mladá fronta DNES. Vastavalt 31. augustil 1990 ja 19. detsembril 1990 sõlmisid ettevõte Mladá fronta ja MaF kaks lepingut, milles määrati kindlaks päevalehe Mladá fronta DNES väljaandmise tingimused. Hiljem loovutas MaF asjaomase päevalehe väljaandmismisõigused MAFRA-le ja kaks eelnimetatud lepingut asendati 30. detsembril 1991 sõlmitud kahe lepinguga.

9 Ettevõtte Mladá fronta õigusjärglane Mladá fronta a.s. esitas 20. märtsil 1991 taotluse registreerida siseriiklik kaubamärk Mladá fronta, mis kanti kaubamärgiregistrisse 28. juulil 1991 numbri 170613 all 15. juuni 1957. aasta märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja parandatud kujul) klassidesse 16, 35 ja 41 kuuluvate järgmiste teenuste jaoks: perioodiliste ja mitteperioodiliste väljaannete, trükiste ning reklaamtrükiste väljaandmine, reklaamiteenuste osutamine ja igasugust laadi reklaami koostamine ning kiirtrükk.

10 MAFRA esitas 11. oktoobril 1991 taotluse registreerida siseriiklikud kaubamärgid Mladá fronta DNES ja MLADÁ FRONTA DNES, mis kanti 17. veebruaril 1994 numbrite 174995 ja 174996 all kaubamärgiregistrisse Nizza kokkuleppe klassidesse 16, 35, 38 ja 41 kuuluvate järgmiste kaupade ja

teenuste jaoks: ajalehed, ajakirjad, raamatud, trükised, levitamine, äri, müük, tooteedendus ja reklaam, raadio- ja televisiooniülekanded, agentuuri- ja vahendusteenused, trüki- ja infotehnoloogiateenused ning avaliku arvamuse uuringud.

11 MF 7 esitas 14. septembril 2012 Úřad průmyslového vlastnictvíle taotluse tunnistada kehtetuks MAFRA-le kuuluvad kaubamärgid Mladá fronta DNES ja MLADÁ FRONTA DNES. Taotluse toetuseks väitis MF 7, et asjaomaste kaubamärkide taotleja ei tegutsenud registreerimistaotlust esitades heauskselt, kui võtta arvesse eeskätt teise ettevõtja, nimelt Mladá fronta a.s-i varasemaid õigusi tähisele Mladá fronta.

12 Neil asjaoludel otsustas Úřad průmyslového vlastnictví menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2008/95] artikli 3 lõike 2 punkti d tuleb tõlgendada nii, et kaubamärgitaotluse esitaja heausksuse hindamisel võib arvesse võtta ainult asjaolusid, mis ilmnesid enne kaubamärgitaotluse esitamise kuupäeva või selle ajal, või võib taotluse esitaja heausksuse tõendamiseks tugineda ka pärast taotluse esitamist aset leidnud asjaoludele?

2. Kas [20. novembri 2001. aasta otsust liidetud kohtuasjades C-414/99-C-416/99: Zino Davidoff ja Levi Strauss, (EKL 2001, lk I-8691)] tuleb kohaldada üldiselt kõigile kohtuasjadele, milles analüüsitakse, kas kaubamärgiomanik on nõustunud tegevusega, mille tagajärg võib olla tema ainuõiguste nõrgenemine või piiramine?

3. Kas hilisema kaubamärgi taotleja heausksust saab tuletada sellest, et varasema kaubamärgi omanik on temaga sõlminud kokkuleppeid, mille alusel omanik nõustus sellise perioodilise trükise avaldamisega, mille nimetus oli sarnane taotletud kaubamärgiga, nõustus asjaomase perioodilise trükise registreerimisega hilisema kaubamärgi taotleja poolt ning pakkus talle abi avaldamisel, kuigi asjaomaste kokkulepetega intellektuaalomandi õigusi sõnaselgelt ei reguleeritud?

4. Juhul kui pärast kaubamärgitaotluse esitamist aset leidnud asjaolusid võib kaubamärgi taotleja heausksuse hindamisel samuti arvesse võtta, siis kas alternatiivselt on võimalik tuletada tema heausksust sellest, et varasema kaubamärgi omanik teadlikult talus vaidlustatud kaubamärgi olemasolu vähemalt kümne aasta vältel?”

Euroopa Kohtu pädevus

13 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõikele 2 võib Euroopa Kohus, juhul kui ta ei ole ilmselgelt pädev hagi läbi vaatama või kui hagi on ilmselgelt vastuvõetamatu, pärast kohtujuristi ärakuulamist ja ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.

14 Käesoleva eelotsusetaotluse puhul tuleb seda sätet kohaldada.

15 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale võtab Euroopa Kohus, kui ta hindab seda, kas eelotsusetaotluse esitanud organ on „kohus” ELTL artikli 267 tähenduses – mis on üksnes ühenduse õiguse valdkonda kuuluv küsimus –, arvesse järgmiste asjaolude kogumit: organi õiguslik alus, alalisus, otsuste kohustuslikkus, menetluse võistlevus, organi poolt õigusnormide kohaldamine ning tema sõltumatus (vt eelkõige 17. septembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-54/96: Dorsch Consult, EKL 1997, lk I-4961, punkt 23; 31. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-53/03: Syfait jt, EKL 2005, lk I-4609, punkt 29; 14. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-246/05: Häupl, EKL 2007, lk I-4673, punkt 16, ja 31. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-394/11: Belov, punkt 38).

16 Eeskätt ei saa liikmesriigi organit pidada „kohtuks” ELTL artikli 267 tähenduses, kui ta teeb otsuseid näiteks haldusülesannete täitmise, mitte õigusemõistmise käigus (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Belov, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

17 Otsus, mille Úřad průmyslového vlastnictví peab põhikohtuasjas tegema, meenutab oma laadilt siiski haldusotsust.

18 Sellega seoses olgu märgitud, et vastavalt seaduse nr 441/2003 artikli 32 lõikele 1 võib kaubamärgi kehtetuks tunnistamise menetluse Úřad průmyslového vlastnictvís algatada nii kolmas isik kui ka see ametiasutus ise omal algatusel, mis annab tunnistust sellest, et see ametiasutus on haldusorgani, mitte „kohtu” tunnustega.

19 Nagu lisaks nähtub Tšehhi valitsuse ja komisjoni kirjalikest märkustest, saab Úřad průmyslového vlastnictví poolt tehtud kaubamärgi kehtetuks tunnistamise otsuse peale esitada vaide selle asutuse presidendile, kelle otsuse peale saab omakorda esitada kaebuse halduskohtule, kelle vastavas menetluses on Úřad průmyslového vlastnictví kostja. See kaubamärgi kehtetuks tunnistamise otsuse edasikaebamise kord rõhutab kõnealuse organi otsuste halduslikku laadi.

20 Käesolev eelotsusetaotlus eristub lisaks kahel moel eelotsusetaotlusest, mille kohta tehti eespool viidatud kohtuotsus Häupl, milles Euroopa Kohus luges ELTL artikli 267 tähenduses „kohtuks” Oberster Patent- und Markensenat’i (Austria kõrgem patendi- ja kaubamärgikohus).

21 Esiteks on Oberster Patent- und Markensenati pädevuses otsustada Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes’i (Austria patendiameti tühistamisosakond) ja Beschwerdeabteilung des Patentamtesi (Austria patendiameti apellatsioonikoda) otsuste peale esitatud kaebuste üle. Seevastu teeb käesolevas kohtuasjas kõne all olev asutus Úřad průmyslového vlastnictví, nagu nähtub käesoleva määruse punktist 19, otsuseid kaubamärgi kehtetuks tunnistamise taotluste kohta ja tema pädevus sarnaneb seega Nichtigkeitsabteilung des Patentamtesi pädevusega.

22 Teiseks täidavad Oberster Patent- und Markensenati liikmed oma kohustusi täiesti sõltumatult ega ole seotud ühegi juhisega, nagu selgub eespool viidatud kohtuotsuse Häupl punktist 18. Nende sõltumatust rõhutab asjaolu, et nende ametiaega on võimalik varem lõpetada üksnes erandlikel ning selgelt määratletud põhjustel.

23 Taolised sõltumatuse ja erapooletuse tagatised, mille olemasolu on vajalik organi ELTL artikli 267 tähenduses „kohtuna” määratlemiseks, eeldavad selliste normide olemasolu, mis puudutavad muu hulgas organi koosseisu, nimetamist, ametiaega ning ka liikmete hääletamisest hoidumise, taandamise ja tagasikutsumise aluseid ning mis lubavad ümber lükata üksikisiku põhjendatud kahtlusi selles osas, kas nimetatud organ on väljaspool väliste tegurite mõjuala, ja selles osas, kas nimetatud organ on tema poolt käsitletavate huvide suhtes neutraalne (vt eelkõige 14. mai 2008. aasta määrus kohtuasjas C-109/07: Pilato, EKL 2008, lk I-3503, punkt 24, ja 31. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-175/11: D. ja A., punkt 97).

24 Tšehhi valitsuse ja komisjoni kirjalikest märkustest aga selgub, et Úřad průmyslového vlastnictví presidendi Tšehhi valitsuse poolt ametist kõrvaldamise alused ega tema ametiaeg ei ole reguleeritud seadusega.

25 Kõigest eelöeldust järeldub, et Euroopa Kohus ei ole ilmselgelt pädev Úřad průmyslového vlastnictví esitatud eelotsuse küsimustele vastama.

Kohtukulud

26 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud asutuses poolelioleva asja üks staadium, otsustab menetluskulude jaotuse siseriiklik asutus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) määrab:

Euroopa Kohus ei ole ilmselgelt pädev Úřad průmyslového vlastnictví (Tšehhi Vabariik) 22. jaanuari 2013. aasta otsusega esitatud küsimustele vastama.

Allkirjad